

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

Skilsmissegrundene er fastlagt i kapitlet om familieret i den lettiske civillovbog og i notarlovens afsnit P. De generelle rammebestemmelser om ægteskab er fastlagt i kapitlet om familieret i den lettiske civillovbog.

I Letland kan ægteskabet alene opløses ved en domstols eller en notars (*notārs*) mellemkomst. Skilsmisse kan opnås ved dom på begæring af en af ægtefællerne eller af ægtefællerne i fællesskab. En notar kan opløse ægteskabet, hvis ægtefællerne er nået til enighed herom og ikke har mindreårige fællesbørn eller fælles formue. Har ægtefællerne mindreårige fællesbørn eller fælles formue, kan en notar opløse ægteskabet, hvis ægtefællerne har indgået en skriftlig aftale om forældremyndigheden over børn født i ægteskabet, samkvemsret, børnenes underhold og delingen af den fælles formue.

En af forudsætningerne for at opnå skilsmisse ad denne vej er således, at ægtefællerne er nået til enighed om forældremyndigheden over børn født i ægteskabet, om børns underhold og om delingen af den fælles formue.

Skilsmisse kan opnås ved dom, hvis retten finder, at ægteskabet er gået i opløsning. Et ægteskab anses for at være gået i opløsning, hvis ægtefællerne ikke længere bor sammen og ikke kan forventes igen at flytte sammen.

En af forudsætningerne for, at en notar kan opløse ægteskabet, er, at ægtefællerne er nået til enighed om forældremyndigheden over børn født i ægteskabet, om børnenes underhold og om delingen af den fælles formue. Hvis ægtefællerne ikke kan nå til enighed herom, vil der i retten blive truffet afgørelse om disse forhold i forbindelse med behandlingen af skilsmissebegæringen.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Skilsmisse ved notar

Skilsmisse kan opnås, hvis ægteskabet er gået i opløsning, og ægtefællerne er nået til enighed om at opløse ægteskabet, og notaren modtager en begæring fra ægtefællerne i fællesskab, som er underskrevet af begge ægtefæller. Hvis ægtefællerne har mindreårige fællesbørn eller fælles formue, skal begæringen vedlægges en skriftlig aftale om forældremyndigheden over mindreårige fællesbørn, om børnenes underhold og om delingen af den fælles formue.

Skilsmisse ved dom

Et ægteskab kan blive opløst ved dom, hvis ægtefællerne ikke er nået til enighed om skilsmisse, og en af de nedenstående betingelser er opfyldt:

Ægtefællerne har levet adskilt i over tre år, dvs. at ægtefællerne lever adskilt, ikke har fælles husholdning, og en af ægtefællerne nægter at opretholde en fælles husholdning og således udelukker muligheden for et ægteskabeligt samliv. En fælles bolig er ikke nødvendigvis ensbetydende med en fælles husholdning.

Hvis ægtefællerne har levet adskilt i mindre end tre år, kan skilsmisse kun opnås ved dom, hvis:

årsagen til ægteskabets opløsning er vold af fysisk, seksuel, psykisk eller økonomisk karakter, som den ene af ægtefællerne har udøvet mod den ægtefælle, der har begæret skilsmisse, eller mod stedbørn eller ægtefællernes fællesbørn,

den ene ægtefælle samtykker i den andens begæring om skilsmisse,

en af ægtefællerne er flyttet sammen med en anden person, og et barn er eller vil blive født i dette partnerskab.

Hvis retten skønner, at ægteskabet under sådanne omstændigheder stadig kan opretholdes, kan skilsmissesagen udsættes i op til seks måneder med henblik på en eventuel forsoning af ægtefællerne.

Hvis en af ægtefællerne kræver skilsmisse inden udløbet af den treårige periode med adskillelse, og hvis skilsmissekravet støttes på andre grunde end de tre ovennævnte, kan der kun opnås skilsmisse ved dom, når den lovbestede periode på tre års adskillelse er udløbet, og retten er forpligtet til at udsætte behandlingen af sagen med henblik på en eventuel forsoning af ægtefællerne.

Hvis ægtefællerne har levet adskilt i mindre end tre år, kan ægteskabet kun opløses ved notar, hvis begge ægtefæller er enige om skilsmisse og har indgivet en skilsmissebegæring til notaren i henhold til den i notarloven fastlagte procedure.

Retten kan under ekstraordinære omstændigheder nægte at bevilge skilsmisse, selv om ægteskabet er gået i opløsning, hvis en opretholdelse af ægteskabet er nødvendig for at beskytte et mindreårigt fællesbarns interesser.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Så snart en skilsmisedom får retskraft, eller så snart en autoriseret notar har udstedt en skilsmissebevilling, ophører ægteskabets retsvirkninger og de dertil knyttede rettigheder og forpligtelser. Skilsmissen kan indebære nye rettigheder og forpligtelser for de tidligere ægtefæller. Når ægteskabet er opløst, kan de pågældende indgå nyt ægteskab.

Det foreskrives i civillovbogen, at en ægtefælle, der har skiftet efternavn ved indgåelsen af ægteskabet, har ret til at beholde dette nye efternavn efter en skilsmisse, men hvis den pågældende ægtefælle anmoder om at måtte anvende det efternavn, vedkommende havde inden indgåelsen af ægteskabet, skal retten eller notaren give ret hertil.

Retten kan på begæring af den anden ægtefælle forbyde den ægtefælle, der har givet anledning til skilsmissen, at beholde et efternavn, der er opnået ved ægteskabets indgåelse, såfremt dette ikke er til skade for barnets tarv.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Notaren kan opløse ægteskabet, hvis ægtefællerne forud har indgået en skriftlig aftale om deling af eventuel fælles formue, og hvis denne aftale er vedlagt skilsmissebegæringen.

Når der opnås skilsmisse ved dom, kan ægtefællerne nå til enighed om delingen af deres fælles formue. Hvis ægtefællerne ikke kan nå til enighed herom, træffer retten afgørelse i så henseende på grundlag af civillovbogen eller vilkårene i en eventuel indgået ægtepagt. I civillovbogen åbnes der to muligheder for behandlingen af ægtefællernes bo. Behandlingen skal således enten ske i henhold til lovgivningens bestemmelser herom eller på grundlag af de vilkår, der måtte være fastlagt i en ægtepagt. Begge forskrifter indeholder bestemmelser om proceduren for bodeling i tilfælde af skilsmisse.

Hvis delingen af ægtefællernes formue skal ske i henhold til lovbestemmelserne, er hver ægtefælle berettiget til at beholde, hvad vedkommende ejede ved ægteskabets indgåelse samt det særeje, som vedkommende har erhvervet under ægteskabet. Al ejendom, som en ægtefælle eller ægtefællerne i fællesskab har erhvervet under ægteskabet ved anvendelse af fælles midler, anses for at være ægteskabeligt fælles eje. Det antages, at ægtefællerne hver

ejer halvdelen af det ægteskabelige fælleseje, medmindre en af ægtefællerne kan begrunde og bevise, at den forholdsmæssige fordeling skal opgøres på anden vis.

Hvis delingen af ægtefællernes formue skal ske i henhold til en ægtepagt, kan denne ægtepagt indeholde bestemmelser om særeje eller fælleseje med hensyn til al ejendom, der tilhører ægtefællerne, og bodelingen sker herefter i overensstemmelse med den procedure, der er fastsat i lovgivningen om den relevante behandling af ægtefællernes bo i henhold til ægtepagt.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Sager vedrørende skilsmisseproblemer i forbindelse med det retlige familieforhold, som er beskrevet ovenfor, herunder især de problemer, der vedrører det retlige forhold mellem forældre og børn, må ikke behandles særskilt.

Hvis ægteskabet opløses ved notar, skal ægtefællerne nå til enighed om såvel skilsmissen som forældremyndighed, samkvemsret og underholdsbidrag til børnene. Begæringen om skilsmisse skal vedlægges en skriftlig forud indgået aftale om forældremyndigheden over mindreårige fællesbørn, samkvemsret og underholdsbidrag til børnene.

Ved skilsmisse opnået ved dom skal ægtefællerne nå til enighed om forældremyndigheden over mindreårige fællesbørn, samkvemsret og underholdsbidrag til børnene. Hvis der ikke er indgået en sådan aftale, skal spørgsmålene indgives sammen med skilsmissebegæringen, medmindre de allerede er afklaret, idet retten ellers ikke kan bevilge skilsmisse.

Følger af en skilsmisse for så vidt angår forældresansvar

Forældrenes ansvar i forhold til børnene ophører ikke, selv om børnene ikke længere bor sammen med den ene eller begge forældre.

Selv om forældrene lever hver for sig, vil deres fælles ansvar være uændret. Den forælder, som barnet bor hos, sørger for den daglige pleje og opdragelse. Forældrene skal i fællesskab træffe beslutninger om forhold, der kan have væsentlig indvirkning på barnets udvikling. Konflikter mellem forældrene bilægges af familiedomstolen (*bārihtiesā*), medmindre andet er fastsat i lovgivningen.

Den fælles forældremyndighed ophører, hvis en af forældrene tilkendes fuld forældremyndighed i henhold til en aftale mellem forældrene eller i en retsafgørelse.

Hvis en af forældrene har fuld forældremyndighed over barnet, har indehaveren af forældremyndigheden de dertil knyttede rettigheder og pligter. Den anden forælder skal tildeles samkvemsret (retten til at holde kontakt og etablere en personlig relation med barnet).

Skilsmisens følger for barnets underhold

I forbindelse med skilsmisessagen skal der tages stilling til spørgsmålet vedrørende barnets underhold. Forældrene har pligt til at bidrage til barnets

underhold, afhængigt af deres evne og økonomiske forhold. Begge forældre har underholdspligt over for barnet, indtil barnet kan forsørge sig selv.

Underholdspligten over for barnet ophører ikke, selv om barnet lever adskilt fra familien eller ikke længere bor hos en eller begge forældre. Ved skilsmissen kan forældrene indgå en gensidig aftale om barnets underhold, men hvis de ikke kan blive enige herom, afgøres spørgsmålet af retten i forbindelse med skilsmisessagen.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Ifølge civillovbogen kan en tidligere ægtefælle under skilsmisessagen og også efter skilsmissen kræve midler til opretholdelse af den tidligere levefod fra den anden ægtefælle, afhængigt af sidstnævntes økonomiske forhold. Forpligtelsen til at opretholde en tidligere ægtefælles levefod bortfalder, hvis:

den periode, der er forløbet siden skilsmissen eller omstødelsen af ægteskabet, er lige så lang som det opløste ægteskabs varighed, eller, såfremt det drejer sig om omstødelse af et ægteskab, det faste samlivsforholds varighed,

den anden ægtefælle har indgået nyt ægteskab,

den anden ægtefælles indkomst er tilstrækkelig til at opretholde levefoden,

den anden ægtefælle forsættigt undlader at forsørge sig selv ved egen indkomst,

den ægtefælle, der var forpligtet til at sørge for den anden ægtefælles underhold, ikke har tilstrækkelige midler til eget underhold eller er blevet uarbejdsdygtig,

den anden ægtefælle har begået kriminalitet over for den ægtefælle, som er forpligtet til at sørge for førstnævntes underhold, eller strafbare forhold, som

udgør en trussel mod sidstnævntes liv, helbred, frihed, ejendom eller ære eller mod en af dennes slægtninge i opstigende eller nedstigende linje,

den anden ægtefælle har efterladt den ægtefælle, som er forpligtet til at sørge for førstnævntes underhold, i en hjælpeløs tilstand, selv om det var muligt at hjælpe,

den anden ægtefælle bevidst har indgivet falsk anklage om et strafbart forhold til skade for den ægtefælle, som er forpligtet til at sørge for førstnævntes underhold, eller dennes slægtninge i opstigende eller nedstigende linje,

den anden ægtefælle lever et ødselt eller umoralsk liv,

den ægtefælle, som er forpligtet til at sørge for den anden ægtefælles underhold, dør eller erklæres død, eller den anden ægtefælle dør eller erklæres død, der er andre vigtige årsager til at lade denne forpligtelse ophøre.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Begrebet "separation" findes ikke i den lettiske lovgivning.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Begrebet "separation" findes ikke i den lettiske lovgivning.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Begrebet "separation" findes ikke i den lettiske lovgivning.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Et ægteskab kan omstødes, hvis ægteskabet er indgået i strid med lovbestemmelser, og ægteskabet således ikke er gyldigt indgået. Fra det tidspunkt, hvor en retsafgørelse om omstødelse af et ægteskab får retskraft, behandles de pågældende parter som om, de aldrig har været gift, og ægteskabet betragtes som ugyldigt fra indgåelsestidspunktet. Det skal bemærkes, at et ægteskab også kan omstødes efter en skilsmisse.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Et ægteskab kan kun omstødes i følgende lovbestemte situationer:

hvis ægteskabet ikke er registreret af en embedsmand på et register eller af en præst fra en af de i civillovbogen nævnte religioner,

hvis ægteskabet er indgået fiktivt og ikke havde til formål at etablere en familie,

hvis ægteskabet er indgået på et tidspunkt, hvor begge ægtefæller var under 18 år eller i visse tilfælde, hvor en af ægtefællerne var under 16 år, hvorefter ægteskabet kan erklæres gyldigt, hvis det blev indgået med en myndig person med forældrenes eller værgernes samtykke. Et sådant ægteskab kan midlertid ikke omstødes, hvis der efter ægteskabets indgåelse er undfanget et barn, eller hvis begge ægtefæller har nået minimumsalderen for registrering af ægteskab på det tidspunkt, hvor retten træffer afgørelse,

hvis en af ægtefællerne på tidspunktet for ægteskabets indgåelse var i en tilstand, som forhindrede vedkommende i at forstå eller kontrollere sine handlinger,

hvis et ægteskab er indgået mellem personer, der er nære slægtninge, nemlig slægtninge, hvor den ene nedstammer direkte fra den anden, mellem en bror og en søster eller mellem en halvbror og en halvsøster,

hvis et ægteskab er indgået mellem en adoptant og et adoptivbarn, undtagen hvis det retsforhold, der blev stiftet på adoptionstidspunktet, er ophævet,

hvis et ægteskab er indgået mellem en værge og en mindreårig eller mellem en formueforvalter og en begunstiget, inden værgemålet eller formueforvaltningsforholdet er ophævet,

hvis en af ægtefællerne allerede er gift.

Et krav om omstødelse forældes ikke i nogen af de ovennævnte situationer, og en sag herom kan anlægges af såvel en berørt person i sagen som af anklagemyndigheden. Er det ægteskab, der begæres omstødt, i mellemtiden ophørt som følge af død eller skilsmisse, er det kun de personer, hvis rettigheder er blevet krænket, der kan indgive en begæring om omstødelse. Der kan ikke indgives begæring om omstødelse af et ægteskab, hvis begge ægtefæller er afgået ved døden.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

En ægtefælle, hvis ægteskab bliver omstødt, generhverver det efternavn, vedkommende havde inden ægteskabets indgåelse. En ægtefælle, der på tidspunktet for ægteskabets indgåelse ikke var klar over, at ægteskabet var ugyldigt, kan anmode retten om lov til at beholde det ved ægteskabets indgåelse erhvervede efternavn.

Hvis en af ægtefællerne på tidspunktet for ægteskabets indgåelse var bekendt med, at ægteskabet eventuelt skulle omstødes, kan den anden ægtefælle ikke blot kræve midler til opretholdelse af sin tidligere levefod, men ligeledes kræve erstatning for tort.

Ved omstødelse gælder de samme betingelser som ved skilsmisse for, hvornår en ægtefælles pligt til at sikre den anden ægtefælles opretholdelse af den tidligere levefod bortfalder (jf. spørgsmål 3.4).

Hvad angår formuedelingen efter omstødelse af et ægteskab, er hver af de tidligere ægtefæller berettiget til at beholde de aktiver, de hver især havde inden indgåelsen af ægteskabet, samt det særeje, den pågældende har erhvervet under ægteskabet. Fælleseje deles ligeligt mellem de tidligere ægtefæller.

Hvis ingen af ægtefællerne på tidspunktet for ægteskabets indgåelse var bekendt med, at ægteskabet skulle omstødes, deles fællesejet i overensstemmelse med civillovbogens bestemmelser om formuedeling ved skilsmisse. Hvis kun en af ægtefællerne ikke var bekendt med, at ægteskabet skulle omstødes, foretages formuedelingen på samme måde som ved skilsmisse, men dog kun for så vidt angår den ægtefælle, der ikke var bekendt med ægteskabets eventuelle ugyldighed.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

I Letland kan en notar opløse ægteskabet på begæring af ægtefællerne i fællesskab. Proceduren for notarens opløsning af ægteskabet er fastsat i afsnit P i notarloven. En autoriseret notar kan opløse ægteskabet, hvis ægtefællerne er nået til enighed om skilsmisse og ikke har mindreårige fællesbørn eller fælles formue, eller hvis ægtefællerne har mindreårige fællesbørn eller fælles formue og har indgået en skriftlig aftale om forældremyndigheden over forældremyndigheden over mindreårige fællesbørn, samkvemsret, børnenes underhold og delingen af den fælles formue.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Skilsmisse ved notar

Hvis ægteskabet skal opløses ved notar, er der ingen specifik stedlig kompetence, og parterne kan derfor give møde for en hvilken som helst notar i Letland. Dette gælder ikke situationer på tværs af grænserne, hvor den stedlige kompetence er reguleret i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003. Hvis en skilsmisse på tværs af grænserne ikke henhører under Letlands kompetence i henhold til EU-lovgivning eller anden international lovgivning, kan en autoriseret notar ikke behandle skilsmissesagen og skal oplyse ægtefællerne herom.

I skilsmissesager på tværs af grænserne afgøres lovvalget i medfør af Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation.

En skilsmissebegæring, der indgives til notaren, skal indeholde følgende oplysninger:

begge ægtefællers fornavn, efternavn og personnummer (hvis en af ægtefællerne ikke har et personnummer, anføres vedkommendes fødselsdato, -måned og -år),

dato, måned og år for ægteskabets indgåelse og nummer i registret,

en angivelse af det land, hvori ægteskabet blev registreret, og af den myndighed eller religiøse trossamfund og præst, som forrettede vielsen,

en angivelse af, hvorvidt ægtefællerne har mindreårige fællesbørn, og om ægtefællerne er enige om tildelingen af forældremyndighed over de mindreårige fællesbørn, samkvemsret og underholdsbidrag,

en angivelse af, hvorvidt ægtefællerne har fælles formue, og om de er enige om fordelingen af den eventuelle fælles formue,

ægtefællernes efternavn efter skilsmissen.

Begæringen skal vedlægges et originalt eksemplar af vielsesattesten, eller en kopi eller et sammendrag udstedt af civilregistret eller en udtalelse fra registerkontoret.

Hvis ægtefællerne har mindreårige fællesbørn eller fælles formue, skal begæringen vedlægges en skriftlig aftale om forældremyndigheden over mindreårige fællesbørn, om børnenes underhold, om samkvemsret og om delingen af den fælles formue.

Skilsmisse ved dom

Begæring om skilsmisse eller omstødelse af ægteskab indgives til den kompetente distriktsdomstol eller byret (*rajona (pilsētas) tiesa*), som normalt er domstolen i den retskreds, hvor sagsøgte har bopæl, eller i mangel af oplysninger herom, hvor sagsøgte faktisk opholder sig. Begæring om skilsmisse eller omstødelse af ægteskab kan anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor sagsøger har bopæl, eller i mangel af oplysninger herom, hvor sagsøger faktisk opholder sig, hvis:

sagsøgeren har hjemmeboende mindreårige børn,

en af de parter, der ansøger om skilsmisse, afsoner fængselsstraf

der begæres skilsmisse i et ægteskab, hvor en af ægtefællerne har ukendt opholdssted eller bor i udlandet.

Domstolskompetencen i sager vedrørende skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab, hvor en af parterne har sædvanligt opholdssted i en anden medlemsstat eller er statsborger i en anden medlemsstat, er fastlagt ved Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000. Når det er afgjort, hvilket land der har kompetencen, finder den pågældende medlemsstats nationale civilretsplejelov anvendelse.

Bilaterale internationale aftaler om juridisk bistand og retsforhold, som er indgået mellem Letland og tredjelande, og som er bindende for Letland, indeholder også bestemmelser om kompetence i sager vedrørende skilsmisse.

I medfør af civilretsplejelovens artikel 128 skal en begæring til domstolen indeholde følgende oplysninger:

navnet på den ret, begæringen indgives til,

sagsøgerens fornavn, efternavn, personnummer og bopælsadresse (hvis sagsøgeren ikke har en fast bopæl, oplyses det faktiske opholdssted). Hvis det drejer sig om en juridisk person, oplyses dennes navn, registreringsnummer og vedtægtsmæssige hjemsted, og sagsøgeren kan ligeledes anføre en anden adresse med henblik på korrespondancen med retten,

den sagsøgte eller berørte parts fornavn, efternavn, personnummer og bopælsadresse samt eventuel supplerende adresse, eller i mangel af oplysninger herom, den sagsøgte eller berørte parts faktiske opholdssted. Hvis det drejer sig om en juridisk person, oplyses dennes navn, registreringsnummer og vedtægtsmæssige hjemsted, og den sagsøgte personnummer eller registreringsnummer skal anføres, hvis disse oplysninger kendes, fornavn, efternavn, personnummer og adresse for den advokat, der repræsenterer sagsøgeren, med henblik på korrespondancen med retten, hvis sagen indgives af en advokat, eller såfremt det drejer sig om en juridisk person dennes navn, registreringsnummer og vedtægtsmæssige hjemsted, i sager om pengekrav oplyses navnet på det eventuelle kreditinstitut og kontonummer, hvortil betaling kan ske, sagens genstand,

sagens værdi, hvis kravet kan værdiansættes, med angivelse af den anvendte metode til beregning af det beløb, der skal inddrives, eller som er omtvistet, de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for sagsøgerens krav, og bevismateriale, der underbygger disse faktiske omstændigheder, den lov, som kravet støtter ret på,

sagsøgerens påstande,

en fortegnelse over de dokumenter, der er vedlagt begæringen,

datoen for indgivelsen af begæringen og andre relevante oplysninger.

I henhold til civilretsplejelovens artikel 2351 skal en skilsmissebegæring ligeledes indeholde følgende oplysninger:

en angivelse af den periode, hvor parterne har levet adskilt,

om den anden ægtefælle er enig i at opløse ægteskabet,

om parterne er enige om tildelingen af forældremyndigheden over børnene, fremgangsmåden for den anden forælders samkvemsret, underholdsbidrag og delingen af den i ægteskabet erhvervede formue, eller om retten forelægges deres respektive krav.

Begæringen skal underskrives af sagsøgeren eller dennes advokat. Hvis sagen omhandler skilsmisse eller omstødelse af ægteskab, skal advokaten have særlig fuldmagt til at indgive begæringen. En repræsentationsfuldmagt vedrørende skilsmisse eller omstødelse af ægteskab omfatter ligeledes ethvert andet krav.

Følgende dokumenter skal vedlægges begæringen:

en bekræftet genpart af begæringen med henblik på forkyndelse for sagsøgte,

et dokument i form af en bekræftelse af, at den statslige afgift og andre retsafgifter er blevet betalt i henhold til den procedure og det beløb, der er fastsat i loven,

et eller flere dokument(er), der bekræfter de omstændigheder, hvorpå kravet støttes (som f.eks. vielsesattest).

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Almindeligvis yder staten juridisk bistand, hvis en persons økonomiske forhold, herunder indtægtsforhold, gør det vanskeligt for den pågældende at sikre beskyttelse af sine rettigheder, eller hvis den pågældende pludselig befinder sig i en situation og med økonomiske forhold, som vanskeliggør dette (f.eks. i tilfælde af naturkatastrofer, force majeure eller andre forhold, som vedkommende ikke er herre over), eller hvis den pågældende er helt og aldeles afhængig af staten eller den lokale myndighed, hvilket således gør det åbenlyst vanskeligt for personen at beskytte sine rettigheder. Der ydes juridisk bistand i henhold til bestemmelserne i loven om statslig juridisk bistand (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*).

Juridisk bistand dækker almindeligvis udgifterne til udarbejdelse af processkrifter og til advokatbistand under retssagen og i retten samt til fuldbyrdelse af en retsafgørelse.

Letland yder ligeledes retshjælp i overensstemmelse med Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003.

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

En sag behandles i første instans af en distriktsdomstol eller byret (*rajona (pilsētas) tiesa*). En afgørelse kan ankes til regionaldomstolen (*apgabaltiesa*), og sagens realitet kan ligeledes anfægtes (*kasācija*).

Hvis et ægteskab opløses af en notar, skal det påpeges, at rigtigheden af dokumenter, der er attesteret i overensstemmelse med den lovbestemte procedure, ikke kan bestrides. De kan kun anfægtes i et særskilt søgsmål.

Eventuelle klager over, at en autoriseret notar har handlet ukorrekt i forbindelse med udøvelsen af sit hverv eller har nægtet varetage sine opgaver, skal senest en måned efter den dag, hvor notaren varetog den opgave, der er genstand for klagen, eller nægtede at varetage den ønskede opgave, forelægges den regionaldomstol, som fører tilsyn med den pågældende notar.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

En retsafgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab, som er truffet i en anden medlemsstat, anerkendes i Letland i overensstemmelse med Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003. Ifølge denne forordning skal retsafgørelser, der er truffet i en medlemsstat, anerkendes i de øvrige medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig procedure.

Hvis en berørt part i sagen ønsker anerkendelse i Letland af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet i en anden medlemsstat, kan den pågældende i overensstemmelse med procedurerne i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 indgive en begæring om anerkendelse af en retsafgørelse eller afvisning af en retsafgørelse ved at indgive en begæring om anerkendelse af en retsafgørelse (*atzīšana*) eller om anerkendelse og fuldbyrdelse (*atzīšana un izpildīšana*) af den retsafgørelse, der er truffet i udlandet, til distriktsdomstolen eller byretten i den retskreds, hvor retsafgørelsen skal fuldbyrdes, eller i den retskreds, hvor den sagsøgte har bopæl, eller i mangel af oplysninger herom, domstolen i den retskreds, hvor den sagsøgte faktisk opholder sig.

En retsafgørelse om anerkendelse eller om anerkendelse og fuldbyrdelse af en retsafgørelse truffet af en domstol i udlandet, træffes af dommeren alene på grundlag af den indgivne begæring og de til begæringen vedlagte dokumenter senest 10 dage efter den dag, hvor begæringen er indgivet, uden at parterne indkaldes. Domstolen kan kun afvise at anerkende retsafgørelsen i Letland af de grunde til ikke-ankendelse af retsafgørelser, der er anført i artikel 22 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003. I henhold til disse grunde kan en retsafgørelse truffet i en anden medlemsstat ikke anerkendes i Letland i følgende tilfælde:

såfremt en anerkendelse åbenbart vil stride mod grundlæggende retsprincipper i Letland

såfremt sagsøgte er dømt som udebleven, og det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument ikke er blevet forkyndt for sagsøgte i så god tid og på en sådan måde, at denne har kunnet varetage sine interesser under sagen, medmindre det fastslås, at sagsøgte utvetydigt har accepteret retsafgørelsen

såfremt den er uforenelig med en retsafgørelse, der er truffet i en sag mellem de samme parter i Letland

såfremt den er uforenelig med en retsafgørelse, der tidligere er truffet i en sag mellem de samme parter i en anden medlemsstat eller i et tredjeland, og denne tidligere retsafgørelse opfylder de nødvendige betingelser for at blive anerkendt i Letland.

Ifølge retsplejelovens artikel 638 skal den, der indgiver begæring om anerkendelse af en retsafgørelse, give følgende oplysninger i anmodningen:

navnet på den ret, begæringen indgives til,

sagsøgerens fornavn, efternavn, personnummer (eller i mangel af oplysninger herom, andre identifikationsoplysninger) og adresse med henblik på korrespondance med retten, eller såfremt det drejer sig om en juridisk person dennes navn, registreringsnummer og vedtægtsmæssige hjemsted,

den sagsøgte fornavn, efternavn, personnummer (eller i mangel af oplysninger herom, andre identifikationsoplysninger), bopælsadresse samt eventuel supplerende adresse, eller i mangel af oplysninger herom, den sagsøgte faktiske opholdssted. Hvis det drejer sig om en juridisk person, oplyses dennes navn, registreringsnummer og vedtægtsmæssige hjemsted,

genstanden for begæringen og de omstændigheder, som sagen støttes på,

sagsøgerens anmodning om enten hel eller delvis anerkendelse eller hel eller delvis anerkendelse og fuldbyrdelse af den retsafgørelse, der er truffet af en udenlandsk domstol,

advokatens navn og adresse, hvis der er udpeget en advokat til at føre sagen i Letland,

en fortegnelse over de vedlagte dokumenter,

dato og tidspunkt for indgivelsen af begæringen.

I henhold til artikel 37 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 skal der i forbindelse med en begæring om anerkendelse af en retsafgørelse truffet i en anden medlemsstat vedlægges følgende dokumenter:

en genpart af retsafgørelsen, der opfylder de nødvendige betingelser med hensyn til godtgørelse af dens ægthed,

hvis der er tale om en udeblivelsesdom, originalen eller en bekræftet genpart af det dokument, der godtgør, at det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument er blevet forkyndt for den udeblevne part (i forbindelse med sager om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab). Alternativt kan sagsøgeren vedlægge enhver form for dokument, som viser, at sagsøgte utvetydigt har accepteret retsafgørelsen,

attest udstedt af den kompetente myndighed eller ret i den medlemsstat, hvor retsafgørelsen er truffet, i overensstemmelse med artikel 39 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

I henhold til Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 er der to måder, hvorpå den berørte part i sagen kan modsætte sig anerkendelse i Letland af en retsafgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab.

For det første kan en berørt part i medfør af artikel 21 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 til en domstol indgive anmodning om ikke-ankendelse i Letland af en retsafgørelse truffet i en anden medlemsstat.

For det andet kan den sagsøgte i en sag, der vedrører anerkendelse af en retsafgørelse, anfægte anerkendelsen af retsafgørelsen i Letland i en allerede afgjort anerkendelsessag, hvor distriktsdomstolen eller byretten allerede har anerkendt retsafgørelsen efter en begæring herom. Den sagsøgte kan fremsætte indsigelser mod anerkendelse i Letland af en retsafgørelse truffet i en anden medlemsstat ved at anfægte den afgørelse, ved hvilken distriktsdomstolen eller byretten anerkendte retsafgørelsen. Ifølge artikel 33 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 kan en afgørelse, som en distriktsdomstol eller byret har truffet vedrørende anerkendelse af en retsafgørelse truffet i en anden medlemsstat appelleres til regionaldomstolen, ved at der fremsættes en supplerende indsigelse (*blakus sūdzība*) til den domstol, der traf afgørelsen, idet begæringen hjemvises til den relevante regionaldomstol.

Sagsøgte eller sagsøger kan appellere en anerkendelsesafgørelse truffet af regionaldomstolen til højesteret (*Augstākās tiesas Senāts*), ved at der fremsættes en supplerende indsigelse til den domstol, der traf afgørelsen, idet begæringen indgives til højesterets afdeling for civile sager.

Sagsøgte kan alene gøre indsigelse mod anerkendelse af en retsafgørelse truffet i en anden medlemsstat, når der foreligger en af de grunde til ikke-ankendelse, som er anført i artikel 22 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 (jf. spørgsmål 14).

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmissegager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Proceduren til afgørelse af lovvalg er fastlagt i

[Rådets forordning \(EU\) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation \(Rom III-forordningen\)](#)

Links

<http://www.tiesas.lv/>

<http://www.llrx.com/features/latvia.htm> [English](#)

<http://www.vvc.gov.lv/>

<http://www.tm.gov.lv/>

Sidste opdatering: 07/02/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.